

NYDYR KING – kortversjon saksbehandling

Tiltakshaver som Initierer til oppstart av tiltak med utarbeidet planbeskrivelse

SØKER er ansvarlig for en **velbegrunnet** søknad med nødvendig dokumentasjon

- kartdel over
 - planlagt nydyrking med **adkomst**
 - eiendom
 - området omkring
- planer for
 - grøfting
 - planlagt drift
- vurderinger av
 - økonomiske
 - driftsmessige fordeler

Tiltaket må være av vesentlig betydning for å opprettholde drifta (dokumenteres)

og det må foreligge en konsekvensutredning hvis det gjelder

- et areal på mer enn 50 daa eller
- det er spesielle utfordringer for natur- og kulturlandskapsverdier

OBS! – hvis myr:

Søke dispensasjon for «særlige tilfeller»

- mister andre produksjonsareal pga. tap av leiejord eller ved offentlig utbygging(er)
- myr eneste dyrkingsressurs
- ivareta særskilte produksjoner i myr på fjellgrunn

Kommunene må sikre at pkt. 6 i søknadsskjemaet er fylt ut!

6	Er det registrerte natur- og kulturlandskapsverdier på eiendommen? Se veiledningens punkt E og F ☐ Ja ☐ Nei ☐ Vet ikke	Hvis ja, oppgi navn/nummer på lokaliteten(e)
	Oppgi totalarealet som skal nydyrkes (dekar)	Til fulldyrka jord (dekar)

Lenke til søknadsskjema (LDIRS hjemmeside) https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/filarkiv/skjema/M-0160_B

I alle ledd:

- Det er viktig å **returnere søknad** hvis den ikke er god nok eller riktig utfylt!
- Kommunene må etterspørre mer info/dokumentasjon, ikke bare avslå og la det gå til klagebehandling.

Kommunen som forvaltningsmyndighet – Samordner kunnskap og foretar en helhetlig vurdering av tiltaket før vedtak. Følger senere opp vedtaket.

KOMMUNEN er ansvarlig for å

- sikre at saken er godt nok opplyst før vedtak fattes, og at søker der utvalgte naturtyper berøres har utarbeidet en tilstrekkelig konsekvensanalyse før vedtak treffes
- **vurdere om den skal på høring** til regionale myndigheter når den berører
 - kulturminner → **FK**
 - Vassdrag → **NVE**
 - «vesentlige natur- og kulturlandskapsverdier» (se grå boks) → **SF MILJØ**Uttalefrist for disse etatene er minimum en måned.
- fatte vedtak
- kunngjøre vedtak som berører utvalgte naturtyper og registrere vedtaket i Miljøvedtaksregisteret

SF landbruk er klageinstans (+ kontaktpunkt mellom SF/Miljø og landbruksansvarlig i kommunene).

Prioriter dette for høring til SF miljø:

Nydyrkingsfeltet ligger i eller i nærheten av

- verneområder
- myr
- utvalgte naturtyper
- naturtyper med høy kvalitet jf. miljødirektoratets instruks eller A, B og C verdi etter DN-13
- trua naturtyper etter norsk rødliste for naturtyper
- arter av særlig stor forvaltningsinteresse (prioriterte arter, truede arter, fredete arter, ansvarsarter, andre spesielt hensynskrevende arter)
- funksjonsområder for vilt
- 100 m-beltet til verna vassdrag og sjø
- nærhet til / kryssing av anadrome vassdrag/bekker
- INON-områder
- villreinområder

SAKSBEHANDLING

Forskrift om nydyrking

I Forskrift om nydyrking §9 (saksforberedelse) står det:

- Statsforvalteren skal gis anledning til å uttale seg der nydyrkingen kan berøre «vesentlige natur- og kulturlandskapsverdier».
- Det skal settes en uttalefrist på minst én måned.
- Dersom det i planen for nydyrking ikke er tatt hensyn til natur- og kulturlandskapsverdier, kan kommunene kreve at det utarbeides alternative løsninger.

I Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverket og §9:

- Hva som er «vesentlig» blir en vurdering av hvilke arter eller naturtyper som blir berørt, og verdien av disse. (Se grå boks over).
- **Om saken skal på høring til statsforvalteren eller ei avhenger derfor av resultatet av kommunens saksutredning, nærmere bestemt vurderinger av hvilke natur- og kulturlandskapsverdier som blir berørt.**

Vanlige vurderinger i nydyrkingsaker

Påvirkning	Statsforvalterens uttalelse	Eksempler på behov
Naturverdier med egne forskrifter	Ikke tillat etter §...	Dispensasjon
Verdifull natur- og kulturlandskapsverdier	Sterk fraråding, Mulig behov for miljøfaglig konsulent	Dokument at videre drift avhenger av økt produksjon
Pålagt økosystembelastning	Fraråding, Mulig å tilrå avbøtende tiltak	Kvoter viser behov for økt produksjon av et etterspurt produkt i samfunnet
Områder uten naturverdier	Ingen innvendinger	Driftsmessig god løsning

*Oversikt er veiledende og gir ikke endelig svar.

Naturmangfoldloven

Etter nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Etter nml. § 53 skal det ved utøving av offentlig myndighet, og ved forvaltning av fast eiendom tas **særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype** slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås.

Utdypende om nml. § 53

Tiltak som berører utvalgt naturtype skal følge noe «strengere» utredningskrav enn det som følger det alminnelige kravet etter nml. §§ 8-12. Før kommunen treffer en avgjørelse i saken skal konsekvensene av tiltaket for naturtypens utbredelse og tilstand klarlegges gjennom en **konsekvensanalyse**. Det siktes ikke her til en ordinær konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven, men til en enklere og samtidig mer spesifikk kartlegging av konsekvensene for naturtypen. Jo viktigere forekomsten er, og jo mindre samfunnsnyttig et tiltak er, desto strengere krav bør stilles til tiltakshaver. Kravet til konsekvensanalyse supplerer det alminnelige kravet til tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og prinsippet om samlet belastning i nml. §§ 8 og 10. Det skal innhentes ny kunnskap der det er nødvendig, både om den konkrete naturtypen og naturtypens samlede belastning. Analyse skal utarbeides av et uavhengig firma med naturfaglig kompetanse. Det er tiltakshaver som er ansvarlig for utarbeidelsen av konsekvensanalysen, mens kommunen er ansvarlig for at analysen foreligger før det treffes vedtak i saken.

Det må fremgå av begrunnelsen for avgjørelsen hvordan hensynet til den utvalgte naturtypen er vektlagt og ivaretatt, og eventuelt hvilke motstående hensyn som har veid tyngst. Mangler ved denne begrunnelsen kan føre til at et vedtak blir ugyldig.

Etter nml. §§ 56 og 68 skal det **etter vedtak** om tillatelse til tiltak som berører forekomst av en utvalgt naturtype, enten positivt eller negativt, **kunngjøres og registreres i miljøvedtaksregisteret**. Vi anbefaler at melding om vedtak også kunngjøres på kommunens nettside.

Areal avklart i reguleringsplan

Krav til kartlegging av konsekvensene for utvalgt naturtype (UN) kan følge en enda strengere saksbehandlingskrav enn nydyrkingstiltak. Hvis bruken av forekomsten først er avklart, vil reguleringsplanen legge føringer for bruken av UN-forekomsten. Planen erstatter kommunens plikt til å utarbeide konsekvensanalyse før vedtak treffes. Dette forutsetter at reguleringsplanen ble vedtatt etter at forskriften om utvalgte naturtyper trådte i kraft, og at det er tatt uttrykkelig stilling til hvordan den berørte forekomsten av naturtypen skal ivaretas eller ofres, eventuelt om det kreves etablert alternative forekomster ved inngrep i eksisterende forekomster. Reguleringsplanen gjelder derfor fremfor den alminnelige aktsomhetsplikten til tiltakshaver.

Aktuelle lenker:

- Lovdata - Forskrift om nydyrking: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1997-05-02-423/>
- Landbruksdirektoratet - Kommentarer til regelverk: <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/eiendom/ordninger-for-eiendom/soke-om-nydyrking/forskrift-om-nydyrking--kommentarer-til-regelverk>
- Lovdata - Forskrift om utvalgt naturtype: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>
- Veileder til forskriften om utvalgte naturtyper (Håndbok 31-2011) er ment å være til hjelp ved forvaltning av utvalgte naturtyper etter plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven og andre lover. Målgruppa er blant annet saksbehandlere i kommuner: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/Publikasjoner-fra-DirNat/DNhandboker/Veiledertil-forskrifter-om-utvalgte-naturtyper/>
- Miljøvedtaksregisteret: <https://www.miljovedtak.no/>
- NIBIO Kartlaget Arealtype myr: <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/arealtype-myr>